

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA

Rev.br.257/2024

VRHOVNI SUD KOSOVA, u veću sastavljenom od sudija: Milena Đerić, predsednik veća, Muhamet Rexha i Beshir Islami, članovi veća, u pravnoj stvari tužilje: L. A.-Sh. iz ..., koju po punomoćju zastupa Merita Stublla-Emini, advokat iz Prištine, protiv tužene: Vlada Kosova-Ministarstvo za obrazovanje, nauku i tehnoligiju, Istorijski Institut “Ali Hadri” sa sedištem u Prištini, koju po punomoćju zastupa Muharrem Kurtaj iz Državnog Pravobranilaštva, po predmetu spora: vraćanje na radno mesto i nadoknada ličnih zarada, odlučujući po reviziji punomoćnika tužilje, izjavljenoj protiv presude Apelacionog suda Kosova sa sedištem u Prištini Gž.br.4182/21 od 29.09.2023.godine, u sednici održanoj dana 27.08.2024. godine, doneo je:

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužilje: L. A.-Sh. iz ..., izjavljena protiv presude Apelacionog suda Kosova sa sedištem u Prištini Gž.br.4182/21 od 29.09.2023.godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u Prištini, Opšte Odeljenje P.br.3068/18 od 09.02.2021. godine, u stavu I. dispozitiva usvojen je tužbeni zahtev tužilje, kao osnovan, i obavezana je tužena da tužilji omogući da počne sa radom koji je ugovoren putem ugovora broj: 01-103-04/2013 od dana 10.05.2013. godine. Stavom II. dispozitiva obavezana je tužena da tužilji na ime nadoknade ličnih zarada za vremenski period od 01.09.2013. godine pa do 30.09.2020. godine isplati ukupan novčani iznos od 47,269.36 eura, zatim, na ime kamate za tu novčanu sumu za vremenski period od 01.09.2013. godine pa do 30.09.2020. godine isplati novčani iznos od 13, 457.82 eura, na ime penzijskog doprinosa da uplati u Penzioni Fond iznos od 2,650.40 eura, na ime poreza da uplati iznos od 3,185.14 eura, sve to zajedno sa kamatom u visini koja se plaća u bankama na godišnjem

nivou bez određenog određišta, koja će se obračunavati od dana 09.02.2021. godine pa do konačne isplate. Sve navedeno da se isplati u roku od 7 dana od dana donošenja presude pod pretnjom prinudnog izvršenja. Stavom III. dispozitiva obavezana je tužena da tužilji nadoknadi troškove parničnog postupka u ukupnom iznosu od 1,926.40 eura.

Postupajući po žalbi podnetoj od strane punomoćnika tužene, Apelacioni sud Kosova je doneo presudu Gž.br.4182/21 dana 29.09.2023.godine, kojom je u stavu I. dispozitiva usvojio podnetu žalbu, kao osnovanu, preinačivši presudu prvostepenog suda, na sledeći način: u stavu II. dispozitiva odbio je tužbu tužilje kao neosnovanu, kojom je zahtevala da se obaveže tužena da tužilji omogući da počne sa radom koji je ugovoren putem ugovora broj: 01-103-04/2013 od dana 10.05.2013. godine, kao i da se obaveže tužena da tužilji na ime nadoknade ličnih zarada za vremenski period od 01.09.2013. godine pa do 30.09.2020. godine isplati ukupan novčani iznos od 47,269.36 eura, na ime kamate za tu novčanu sumu za vremenski period od 01.09.2013. godine pa do 30.09.2020. godine isplati novčani iznos od 13, 457.82 eura, na ime penzijskog doprinosa da uplati u Penzioni Fond iznos od 2,650.40 eura, na ime poreza da uplati iznos od 3,185.14 eura, sve to zajedno sa kamatom u visini koja se plaća u bankama na godišnjem nivou bez određenog određišta, koja će se obračunavati od dana 09.02.2021. godine pa do konačne isplate, sve navedeno u roku od 7 dana od dana donošenja presude pod pretnjom prinudnog izvršenja. Takođe, da se obaveže tužena da tužilji nadoknadi troškove parničnog postupka u ukupnom iznosu od 1,926.40 eura. Stavom III. dispozitiva određeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Protiv drugostepene pravnosnažne presude, punomoćnik tužilje je blagovremeno izjavio reviziju zbog: bitnih povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, s predlogom kao u istom.

U spisima predmeta ne postoji pismeni podnesak odnosno odgovor na reviziju podnet od suprotne strane.

Ispitujući pobijanu presudu u odnosu na revizijske navode, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredbi Zakona o parničnom postupku (Zakon br.03/L-006) iz člana 215, te na primenu materijalnog prava od strane nižestepeni sudova, Vrhovni sud Kosova je našao da revizija nije osnovana.

U sprovedenom postupku pred Apelacionim sudom nije bilo bitnih povreda odredbi Zakona o parničnom postupku, kako onih na koje je Vrhovni sud Kosova dužan da pazi po

službenoj dužnosti, tako ni onih na koje se revizijom ukazuje. Neosnovano se revizijom ukazuje na bitnu povredu iz odredbe člana 182. stav 2. tačka n) Zakona o parničnom postupku, jer je pobijana presuda u dovoljnoj meri jasna i razumljiva, dispozitiv iste je izvršiv, i u skladu sa razlozima o bitnim činjenicama, a razlozi o bitnim činjenicama su u logičkoj vezi sa izvedenim dokazima.

Sud prvog stepena je utvrdio da nije sporno među strankama u postupku da je tužilja putem Javnog konkursa koji je objavila tužena dana 12.03.2013. godine ispunila sve uslove za dobijanje radnog mesta, jer je diplomirala na Filozofskom fakultetu, magistrirala istoriju, položila kvalifikacione pismene testove, i dana 19.04.2013. godine je prošla i intervju vođen od strane veća Istorijskog instituta "Ali Hadri" u Prištini. Takođe, nije sporno među strankama da su one dana 10.05.2013. godine zaključile i potpisale ugovor o radu na neodređeno vreme broj: 01-103-04/2013, kojim je u članu 7. određeno da će tužilja početi sa radom dana 01.09.2013. godine, kao nezavisni istraživač-asistent. Na kraju, nakon sprovedenih dokaza i izjave tužene, prvostepeni sud je utvrdio da nije sporno među parničnim strankama da tužilji nije bilo dozvoljeno da počne sa radom po zaključenom navedenom ugovoru, i da tužena nije ispunila ugovor. Sporno među strankama u postupku je pitanje blagovremenosti podnošenja tužbe, kao i to da li pomenuti raspisani konkurs od dana 12.03.2013. godine, kao i postupak koji je bio sproveden po tom konkursu, su bili zakoniti. Zato što je celokupan postupak sproveo tadašnji VD direktor Istorijskog Instituta "Ali Hadri" u Prištini koji nije bio ovlašćen da raspisuje konkurs, kao ni da sprovedi postupak zapošljavanja, niti da zaključuje ugovore o radu. Što se tiče prigovora blagovremenosti podnošenja tužbe, prvostepeni sud je ocenio da tužena nikakvim obaveštenjem, rešenjem, aktom ili dopisom nije prekinula radni odnos tužilji. Bez obzira na tu činjenicu, tužilja se žalbom broj 3745 od 10.07.2014. godine upućenoj Ministarstvu obrazovanja, nauke i tehnologije i žalbom broj 01/108/14 od 08.07.2014. godine upućenoj Istorijskom institutu „Ali Hadri“ u Prištini, obratila tuženoj zbog neispunjenja ugovora, međutim, ista nije dobila nikakav odgovor na pomenute podnete žalbe. Činjenica da tužilja nije lično obaveštena o prestanku radnog odnosa sa tuženom, i da tužena nije prekinula radni odnos tužilji sa bilo kakvim obaveštenjem, rešenjem ili u bilo kom drugom obliku, predstavlja uskraćivanje prava tužilji na efektivnu žalbu zagaranovanu Evropskom konvencijom o ljudskim pravima. Polazeći od činjenice da tužilji nije data mogućnost da koristi delotvorno žalbeno sredstvo u okviru radnog mesta, na koje je primljena putem konkursa i za koji je potpisala ugovor o radu, povređeno joj je jedno od osnovnih prava, pravo na efektivnu

žalbu, zbog toga joj ne može biti uskraćeno pravo na sudsku zaštitu. Što se tiče drugog spornog pitanja koje se odnosi na to da tadašnji VD direktor Istorijškog Instituta "Ali Hadri" u Prištini Frashër Demaj nije bio zvaničan vršilac dužnosti direktora pomenutog instituta, prvostepeni sud je ovo pitanje odbio kao neosnovano. Prvostepeni sud je potvrdio uvidom u dopis Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije sa brojem protokola 4299 od 20.08.2013. godine, rešenje o suspenziji broj 2/4478 od 03.09.2013. godine i rešenje broj 2/4434 od 05.09.2013. godine, da je Frashër Demaj u vreme kada je objavljen sporni konkurs, zatim kada je sproveden postupak izbora najuspešnijeg kandidata i kada je potpisan sporan ugovor o radu sa tužiljom, bio VD direktor pomenutog instituta i u tom svojstvu je imao sva zakonska ovlašćenja koje ima direktor. Prvostepeni sud je sproveo kompletan postupak, odredio veštačenje od strane veštaka finansijske struke, i nakon toga je doneo odluku na napred navedeni način.

Postupajući po žalbi punomoćnika tužene, drugostepeni sud je istu usvojio kao osnovanu, preinačivši presudu prvostepenog suda, na taj način što je odbio tužbu i tužbeni zahtev tužilje kao neosnovan. Naime, Apelacioni sud je utvrdio da je prvostepeni sud pogrešno utvrdio činjenično stanje kada je usvojio tužbeni zahtev tužilje kao osnovan, zato što je utvrdio da je Javni konkurs pod brojem: 02/01/2013 od 12.03.2013. godine, raspisalo Naučno veće Istorijškog Instituta „Ali Hadri“ u Prištini, na kojem je između ostalih pozicija bilo raspisana i pozicija direktora Istorijškog instituta. Pomenuti konkurs je raspisan suprotno članovima 23. 24. i 25. stav 1. Zakona o naučnoj aktivnosti i delatnosti (Zakon br.04/L-135), jer je isti raspisalo Naučno veće, a što je u nadležnosti Upravnog saveta Instituta, koji su dva nezavisna organa upravljanja Institutom sa samostalnim nadležnostima. Zatim, uvidom u Rešenje broj 2/4434 od 05.09.2013. godine donetog od strane Ministarstva za obrazovanje, nauku i tehnologiju, utvrdio je da je predlog regrutne komisije i rešenje Naučnog veća broj 01/25/2013 za izbor Frashër Demaj za direktora Istorijškog instituta „Ali Hadri“ u Prištini, odbijen, i da je Naučno veće, pomenutom odlukom, prinuđeno da ponovi konkurs za sva predhodno raspisana radna mesta, kao i za mesto direktora, uključujući i poziciju, za koju je tužilja sklopila sporan ugovor o radu. Zaključeni predmetni ugovor o radu ne proizvodi pravno dejstvo, jer je isti rezultat konkursa koji je poništila i ponovila tužena. Na ponovljenom konkursu je učestvovala i tužilja, i nakon što ista nije prošla kao uspešan kandidat za radno mesto: Samostalni istraživač-saradnik, ista podnosi žalbe tuženoj, na koje tužena nije odgovorila. Samim poništajem Javnog konkursa koji je bio objavljen dana 12.03.2013. godine, smatra se da tužilja nije zasnovala radni odnos, niti je ista mogla da počne sa radom, jer je odlučeno da se ponovi Javni

konkurs iz kojeg je proizašao njen predmetni ugovor o radu, što je zakonska smetnja, da predmetni ugovor o radu bude punovažan. Imajući u vidu činjenicu da se radni odnos u javnom sektoru prema članu 8. Zakona o radu (Zakon br. 03/L-212), zasniva na osnovu sprovedenog Javnog konkursa, pozivajući se na ovu zakonsku odredbu, drugostepeni sud je utvrdio da u konkretnom slučaju Javni konkurs, mora da odobri Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije, što ovde nije bio slučaj. Zbog toga je Generalni sekretar Ministarstva za obrazovanje, nauku i tehnologiju putem Rešenja prinudio Naučno veće Instituta „Ali Hadri“ u Prištini da ponovi Javni konkurs i za radno mesto: Nezavisni istraživač-asistent, na koje je tužilja bila primljena. Tužilja ne može da tvrdi da je zasnovala radni odnos sa tuženom, iz razloga što je poništen Javni konkurs koji je bio objavljen dana 12.03.2013. godine, po kojem je ona bila najuspešniji kandidat i po kojem je zasnovala radni odnos. Ista se slobodnom voljom prihvatajući ponavljanje konkursa prijavila na ponovljeni Javni konkurs od 06.03.2014. godine pod brojem 01/71/14, ista nije prošla kao uspešan kandidat za radno mesto: Samostalni istraživač-asistent, tako da je poništen osnov po kojem je tužilja zasnovala radni odnos. U konkretnom slučaju drugostepeni sud se pozvao na član 39. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima (Zakon br.04/L-077), kojim se predviđa da svaka ugovorna obaveza mora imati dozvoljeni osnov, a stavom 2. pomenutog člana predviđeno je da je osnov dozvoljen ako nije u suprotnosti sa odredbama javnog poretka, odredbama direktive i moralom društva, koji se nastavlja sa stavom 4. pomenutog člana, koji predviđa raskid zakonskog ugovora o radu u slučaju da ne postoji nikakav osnov ili je osnov nedozvoljen, kao što je ovde slučaj. Zbog svega gore navedenog predmetni ugovor o radu koji je tužilja zaključila sa tuženom ne može proizvesti pravno dejstvo, pa samim tim ne postoji ni pravo na naknadu pretpostavljenog prihoda na ime pomenutog ugovora u iznosima koje je prvostepeni sud presudio. Tužena nije odgovorna za navodnu štetu koju je tužilja pretrpela usled nestupanja na snagu ugovora o radu broj 01-103-04/2013 od 10.05.2013. godine, u konkretnom slučaju nije moguće tražiti prestanak radnog odnosa prema članu 70. Zakona o radu (Zakon br. 03/L 212), niti pružanje sudske zaštite prema članovima: 78, 79. i 80. Zakona o radu, jer nije bilo zasnivanja radnog odnosa na način utvrđen zakonom, jer je Javni konkurs objavljen dana 12.03.2013. godine kao osnov po kojem je zasnovan radni odnos, poništen, pa ponovljen. Sudska zaštita se pruža u slučajevima kada su povređena prava zaposlenog iz radnog odnosa, nakon zasnivanja radnog odnosa u zakonom dozvoljenom postupku.

Na tako utvrđeno činjenično stanje, Apelacioni sud je pravilno primenio materijalno pravo, kada je ocenio da tužbeni zahtev tužilje, nije osnovan.

Neosnovani su navodi i razlozi podnosioca revizije kojima se pobija drugostepena presuda, odluka o tužbenom zahtevu sadržana u toj presudi zasnovana je na pravilnim i potpunim razlozima koje prihvata i Vrhovni sud Kosova. Drugostepeni sud je u pobijanoj presudi izneo valjane i dovoljne razloge o oceni bitnih žalbenih navoda punomoćnika tužilje, koje on sada delom ponavlja i sadržinom svoje revizije.

Sud je u parnici iz radnog odnosa ovlašćen da ceni da li je predmetni ugovor o radu broj: 01-103-04/2013 od 10.05.2013. godine, kojim je u članu 7. određeno da će tužena početi sa radom dana 01.09.2013. godine, zaključen u skladu sa važećim zakonima. Uvidom u kompletne spise predmeta, Vrhovni sud je utvrdio da je pomenuti Ugovor o radu zaključen nakon sprovedenog postupka po objavljenom Javnom konkursu broj: 02/01/2013 od 12.03.2013. godine, gde je tužilja bila najuspešniji kandidat. Pomenuti Javni konkurs je poništen odlukom Ministarstva za obrazovanje, nauku i tehnologiju ovde tužene broj: 2/4434 od 05.09.2013. godine, i istim je naloženo Istorijskom Institutu „Ali Hadri“ u Prištini, da ponovo raspiše konkurs za ista radna mesta, kao i radno mesto za koje je tužilja zaključila predmetni ugovor o radu. Razlozi za poništaj su detaljno objašnjeni u obrazloženju drugostepene presude, pa nema potrebe za ponavljanjem istih. Osnov zaključenja predmetnog ugovora o radu je bio Javni konkurs koji je nakon zaključenja predmetnog ugovora o radu, poništen dana 05.09.2013. godine, tako da nakon toga, nije postojala zakonska obaveza tužene da tužilji omogući početak obavljanja posla utvrđenog predmetnim ugovorom o radu.

U spisima predmeta ne postoji dokaz da se tužilja javila na rad po predmetnom ugovoru o radu dana 01.09.2013. godine, niti da je u tom vremenskom periodu tuženoj podnela bilo kakvu žalbu, ili tužbu odgovarajućem sudu, a vezano za početak rada ili konkretan predmetni ugovor o radu. Imajući u vidu pomenuto, utvrđeno je da je tužilja propustila da postupi u skladu sa odredbama člana 78. i 79. Zakona o radu (Zakon br.03/L-212) kojima se propisuje da zaposleni koji procenjuje da mu je poslodavac povredio prava na rad, ima pravo podneti zahtev poslodavcu ili odgovarajućem organu poslodavca ako postoji, za ostvarenje njegovih povređenih prava. Poslodavac je obavezan da odluči prema zahtevu zaposlenog u roku od petnaest dana od dana dostavljenja zahteva. Odluka iz stava 2. ovog člana dostavlja se zaposlenom u pisanoj formi u roku

od osam dana. Svaki zaposleni koji nije zadovoljan odlukom kojom smatra da su mu povređena njegova prava, ili ne dobija odgovor u roku iz člana 78. stav 2. ovog zakona, u tekućem roku od trideset dana može da pokrene radni spor pri nadležnom sudu. Imajući u vidu navedene članove, konkretan rok za zaštitu prava računa se počev od dana povrede prava odnosno saznanja za povredu prava, tako da datum saznanja za povredu prava u ovom slučaju je 01.09.2013. godine kada je tužilja trebala da počne sa radom u skladu sa zaključenim ugovorom o radu, tako da je tužilja izgubila pravo da zahteva sudsku zaštitu.

Zatim, tužena je ponovo raspisala Javni konkurs broj 01/71/14 dana 06.03.2014. godine, između ostalih i za radno mesto ili poziciju za koju je tužilja zaključila predmetni ugovor o radu. U obrazloženju presude Apelacionog suda je navedeno, a što nije osporeno od strane punomoćnika tužilje u reviziji, da se tužilja prijavila na pomenuti ponovljeni konkurs, ista nije u postupku izbora kandidata, prošla kao uspešan kandidat, pa je nakon toga tužilja dana 08.07.2014. godine podnela žalbu Istorijskom institutu „Ali Hadri“ u Prištini, takođe, dana 10.07.2014. godine je podnela žalbu Ministarstvu za obrazovanje, nauku i tehnologiju, na koje nije dobila nikakav odgovor. Tužilja je nakon godinu dana, tačnije dana 03.09.2014. godine podnela tužbu prvostepenom sudu za ispunjenje ugovora o radu zaključenog dana 10.05.2013. godine, kojim je u članu 7. bio određen početak rada 01.09.2013. godine. Imajući u vidu navedeno, Vrhovni sud konstatuje da je tužilja znala da je poništen Javni konkurs objavljen dana 12.03.2013. godine, i da njen zaključen ugovor o radu od 10.05.2013. godine nema pravno dejstvo, i da je ista prihvatila tu činjenicu.

Što se tiče konkretno Javnog konkursa objavljenog dana 12.03.2013. godine, koji je poništen od strane Ministarstva za obrazovanje, nauku i tehnologiju putem Rešenja broj 2/4434 od 05.09.2013. godine, Vrhovni sud je potvrdio da je poništenje navedenog konkursa bilo u punoj saglasnosti sa zakonskim propisima na snazi. Samim poništenjem pomenutog konkursa tužene od strane Ministarstva za obrazovanje, nauku i tehnologiju, pao je osnov utemeljenja tužiljinog radnog odnosa, odnosno obezvređen je pravni osnov na osnovu kojeg je tužilja zaključila ugovor o radu broj 01-103-04/2013 od dana 10.05.2013. godine.

Sud je razmatrao i ostale navode iz revizije, ali oni nisu bili od značaja za odlučivanje, pa ih sud nije posebno ni obrazlagao.

Sa iznetih razloga odlučeno je kao u dispozitivu u smislu odredbe člana 222. Zakona o parničnom postupku.

VRHOVNI SUD KOSOVA

Rev.br.257/2024 od 27.08.2024. godine

Predsednik veća-sudija

Milena Đerić
